

ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΝΑΣ ΑΔΗΤΗΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Οι «τραγουδιστάι» των καρπαρέ της Μονμάρτρης. Σήμερα και άλλοτε. Οι θρίαμβοι του Άριστιδου Μπρούν. Ο Ζεχάν Ρικτίς και τα άριστουργηματικά του τραγούδια. Η πενιμμένη του ζωή μέσα στη φτώχεια και την αβλιότητα. Μία μέγαιρα, μητέρα ποιητού. Πώς ο Ρικτίς ήπιάνεσε κατά την παιδική του ηλικία. Τώ έπαγγελματά που εξάκκισε στη ζωή του. Άεργος, άστεγος, πεινασμένος. Ο Δάντης της φτωχολογιάς, κτλ.

ΚΟΜΑ και σήμερα, που όλα κοινοτούν ν' άμεριζοποιήθουν στο Παρίσι, οι ξένοι που παγαίνον στην προσιότητα αυτή του συγχρόνου κόσμου, ναυθούν μια ξεχωριστή ενθροισήση, όπως ανακαλύπτουν έξαφνα κανένα από τα καλλιτεχνικά έκείνια κέντρα της Μονμάρτρης, στα όποια διάφοροι τραγουδιστάι απαγγέλλουν αυτοσχέδια και πνευματώδη σατυρικά τραγούδια.

Μα πρέπει να άμολογήθω κανείς, ότι οι σημερανοί τραγουδιστάι, που φορούν εφώνια και μουσική και απαγγέλλουν από σπηλιά, δέν μακάθουν καθόλου με τους τραγουδιστάς που τραγουδοσαν στα ίδια κέντρα πρό χρόνια χρόνον. Οι παλιοί έκείνιοι τραγουδιστάι άτηγγισαν

τά τραγούδια τους χωρίς καμιά προετοιμασία, με τα ίδια φούζα που φοροδαν και στο δρόμο, έτσι όπως τους τύχαινε, ανεβαίνοντας σε μία καρέκλα ή σ' ένα τραπέζι.

Έκείνη την εποχή, κάθε Πρωσόνος άπότος τό θεοφοδός ως κοσμητική του άπαρχοσία να πάη στη Μονμάρτρη, μία φορά τουλάχιστον την έβδομάδα, για ν' άκούσθη τόν περιγίμο τραγουδιστή Άριστιδου Μπρούν —ό άποιος δέν έχει κανένα σχέση με τό συνώνυμό του πολιτικού, άπό τού άποίου τό όνομα, τό δικό του διαφέρει μόνο κατά ένα υ. Ο Μπρούν, φοροδώντας ένα πλατύφυρο καπέλλο και βελονδένιο καστορέτι, μέσ' στ' αυτοσχέδια τραγούδινα του δέν περιέλειπε να σατυρήθω κατωκάτωτα τους θαυμαστάς του, οι άποιοι όμοιο έβεναν ενθροιστήμενοι ή π' αν τους έλεγε.

Την ίδια εποχή ένας πραγματικός ποιητής, ένας ποιητής όμοιο πάντοχος και διαρκώς πεινασμένος, ο Ζεχάν Ρικτίς (τό πραγματικό του όνομα ήτα: Γαβριήλ Ραντόν), μη βοσκώντας άλλο τρόπο για να ζήθω, έκανε την εμφάνισή του ως τραγουδιστής στο «Μαυρο Γάτο». Μα τα τραγούδια που άτηγγισέ ο Ρικτίς, οι «Μονόλογοι του Φτωχού», άποιοι τους έλεγε, ήσαν πραγματικά ποιήματα. Σχετάζον από ένα αίσθημα ελλειψοεινίας και ήσαν με τέτοια τέχνη γραμμένα, όστε σημερα να δημοσιεύονται τα φούζα αυτά τραγούδινα, που ο δυστυχισμένος Ρικτίς τά άτηγγισέ για να κερδίθω μερικά φούζα, στις μεγαλειώδεις «Ανθολογίες», άναμεσα στα ποιήματα των καλύτερων Γάλλων ποιητών.

Ο Ρικτίς άνήγει στην κατηγορία εκείνη τόν ποιητόν, για πούς άποιοις ή ζωή, άτ' την άρχή της ως τό τέλος της ήτρηξε ένα διαιθερό μωσάθιο. Την πέραςσε σχεδόν άόλοκληρη πάντα άθλιος, πάντα φτωχός, πάντα λαχταρώντας ένα κομμάτι φρούτι.

Ήσαν παιδι μιάς ήθοσοιθ, ή άποια διαρκώς βοσκόταν χωρίς δούλειά, μιάς πραγματικής μεγατίας, ή άποια τόν έδερον τόσο, όστε ή πλάτες του να είνε διαρκώς μελανοκαμμένες. Όχι δέ μόνο τόν έδερον, άλλα και τόν έσπλινε να ζητανισήη ν' άπον τό βράδυ γύριζε χωρίς να έχη μαξέφει άρακά, τόν άφνε να κομμάτια ηητοκός. Έτσι ο Ρικτίς, άτ' την πό προηρηή του ήλικία, γνώρισε τη δυστυχία και τόν πόνο, όσο κανένας άλλος, χωρίς μία άχτιδα άγάτης ν' λάμψη γι' αυτόν από ποιηθέν.

Όταν μεγάλωσε κάποιος, άρχισε να εξάσκηθ κάθε λογής δουλειά που μπορεί να φρονιστή κανείς. Έγινε άγθοφόρος και κουβαλοδσε ξυπόλιτος πα φούνα μ' ένα χειροκίνητο κωροτσάκι. Έγινε κατόπιν διαδοχικά μαροτοαλητής, λούστορος, εκραροτής, ως όπον κατορθωσε σε τέλος να προσληθθ ως υπάλληλος στο ύπουργείο της Δημωσίας Έκπαδεύσεως. Έκει είχε ως συνάδελφο τον τό Σαμάν και άρακούς άλλους ποιητάς και λογιούς, γιατί τότε άποια και σημερα άλωστε, τό ύπουργείο της Παιδείας στη Γαλλία ήταν τό άουλό των

Ο ποιητής Ζεχάν Ρικτίς.

άνθοφοτον των γραμμάτων. Μα δυστυχώς ο Ρικτίς δέν ήταν κακομένος για δημώδεις υπάλληλος. Ήγγανε άραά στο γραφείο του, περνοσε την ώρα του φιλοφροτίας, έφενγε πρώτος τό μεσάριό και τό βράδυ, ως όπου τέλος κάποιου προί, που ο προσιτάμενός του τόν έπέληξε δικαιώς, ο ποιητής τόν έσπλιε στο διάβολο και σπρόθριζε ν' έφενγε άτ' τό ύπουργείο.

Νέες ήμέρες φτώχειας και δυστυχίας άρχισαν πάλη για τόν Ρικτίς. Όταν δέν σιωπούνεσε κανένα γνωστό για να τού δώση ένα φούζο να φάη, περνοσε την ήμέρα του ηητοκός και τό βράδυ σχεδόν, κατά κανόνα, κοιμόταν κάτω άτ' τις γέρφους του Σηροκίνας ή στα όρησια πάρα.

Κάποτε, εκείνη την εποχή, κατόρθωσε να εξοκομωθήη σ' ένα άλλο δουάκο, σε μία σοφίτα, σφραγισμένο ν' έτοιμόροστο. Έκει φιλή όμοιο έκανε τόσο κρηό τόν κρηόνα, όστε έκα—σγά άναγκασθη να κάρη όλα του τά έπιπλα, για να ζεσταθθ.

Άλλη μία φορά πάλη, μια χειροκίνητη μέρα του Γενάρη, άναγκάστηκε να πουλήθω τό έπανοφόρο του, για να πάη να φάη μία ζεστή σούπα, έπειδή ήταν ηητοκός τρεις άόλοκληρες ήμέρες....

Έντοματάδ ζωος ή φήμη του Ρικτίς ως ποιητό, από τά κέντρα της Μονμάρτρης όπου τραγουδοσε, άρχισε ν' άπλώνεσθε σ' άόλοκληρο τό Παρίσι. Μεγάλοι και άνεγνωριστόμοιοι ποιητάι και λογιώ, άποιοι ο Στέφανος Μαλλαρμέ, ο Αλβέρτος Σαμάν, ο Ιούλιος Κλαρετ και άλλοι, ενθροσαν μέσα στα ποιήματά του, τά όποια ξεχολώνον από οίκτο και όργη για την άνορθωτή δυστυχία, την πραγματική γλώσσα του λαού. Τό ποιήμα «Ο Βροχόλακος», στο όποιο ο Ρικτίς παροσιτάζει τό Χριστό, τόν άληθινό Θεό τόν φτωχόν, να ξανακατεβήη άτ' τόν ούρανο στον άλλο συγχρόνο κόσμο, σπερόσεσε την φήμη του. Μεροκοι όπότοσο λεπταίλιτα της φιλολογίας εξορηθόντοσαν για τις πολυμρες και όμοιο εκφράσεις του, ή άποιοι, όποιο έλεγον αυτοί, έμπαδίζον τά ποιήματα του Ρικτίς να θεορηθόν ως έργα λογοτεχνικά. Μα σ' όλους αυτοίς ο ποιητής άπαντοδσε:

«Βιάσο τις εκφράσεις αυτές στα ποιήματά μου για να τα ναστηζούν, όποιο ναστημίζε τό σάφοδο τό μπότι στο φούζο!»

Ο ποιητής Λαυρέντος Ταυλάν, ο όποιοι ήξερε καλύτερα από κάθε άλλον, να κρηή ένα πραγματικό έργο τέχνης, άποκοιλοδσε τό Ρικτίς «Δάντης της φτωχολογιάς» κι' έλεγε ότι τά ποιήματά του εξεφραζον «ένα πόνο τόσο άληθινό και ελλειψοειν ή, όστε πάη τά διαβίξω κανείς κερδίθω να σφίγγωντα και να μεροδενώντα τα ένπεραά του». Ο Ρικτίς με δύο λόγια, ήτρηξε ο ποιητής του λαού κι' ήξερε να τόν ζωογραφήθ χωρίς να τόν καίκακνη.

Όταν ο Ρικτίς άτηγγισέ στα κέντρα της Μονμάρτρης σίχους, όποιο οι παρακάτω :

Κλάψε ! Κλάψε !... "Άσε να τρέξη τών (δακρύων σου ή πηγή.
Κλάψε ! Κλάψε !... όποιο εκείνος που δέν (έχει να πληροσση την κηδεία του, τό νοίκι, τό φούζι !...
Και τών δύο ματιών σου ή ζυψίτες βροσί ά- (στρέφουθ άς γίνουν και μέσ' στο νερό τους όλη ή οικουμένη άς πνιγεί !

Όταν λοιπόν ο Ρικτίς τραγουδοδσε σίχους, όποιο αυτοί, οι περισοστέροι άτ' πούς άρακατάς τους έλλαξαν πραγματικά.

Κατά τά τελευταία του χρόνια, ο Ρικτίς, χωρίς στη φήμη του που είχε σπεροσθηί καλά, γνωρισε έπί τέλος κάποινα άνα... Κατόρθωσε δηλαδή να εξασφαλίση τό φούτι του και τη στέγη του, μία τίποτε παραπάνω άτ' αυτά. Και όσαν πέθανε, ο γνωστοί του τόν κήδεσαν δι' έράνον.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΙΑ

Τρεις ήσαν ή άρααίτες Χάοιτες, ο Ποσειδών κροτοδσε τριάντα, τρεις άντρηλικες θεές έφιλονοκοσαν για τό ηήλο της έριδος, τρεις ήσαν ή Μοίρες, τρεις ο δικαστάι του Άδου, τρία τά παιδιά του Κρόνου, τρεις οι Μεσοηνακοί και Μηδικοί πόλεμοι και τρεις οι μεγάλοι τραγουκοί της αρχαιοτήτος.